

Grey Scale #13

DANES PICTA .COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

14

6

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

JAWNE

Egz. Nr 1

gen. bryg. Czesław DĘGA

ROZPOZNANIE NAZIEMNYCH ŚRODKÓW
NAPADU JĄDROWEGO

Materiały do studiowania

41364

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASB WP
Archiwum Biura Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

WARSZAWA

GRUDZIEN

1972

14

6.

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

JAWNE

~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr 1

gen. bryg. Czesław DĘGA

**ROZPOZNANIE NAZIEMNYCH ŚRODKÓW
NAPADU JĄDROWEGO**

Materiały do studiowania

48

41364

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Biuletynu Informacyjnego Specjalnych
Nr ewid. _____

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 86 ust. 2
(Dz. U. 1999, nr 11, poz. 95)
.....
podpis

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

.....

.....

Egz.nr

1

Gen. bryg. Czesław DĘGA

ROZPOZNANIE NAZIEMNYCH ŚRODKÓW NAPADU JĄDROWEGO

Materiały do studiowania

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Biblioteki zbiorów Specjalnych

Nr ewid.

41364

WARSZAWA

GRUDZIEŃ

1972 r.

111

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

11

1. SIŁY I ŚRODKI ROZPOZNANIA ORAZ ICH MOŻLIWOŚCI

Wyniki zwalczania środków napadu jądrowego zależą przede wszystkim od skuteczności rozpoznania. Bez przesady można twierdzić, że rozpoznanie jest w stanie przyczynić się do gwałtownej zmiany stosunku sił i uchwycenia inicjatywy jądrowej przez tę walczącą stronę, która potrafi lepiej i operatywniej wykorzystać jego dane. Tę prawdę znają także nasi prawdopodobni przeciwnicy. Warto zatem zawsze o niej pamiętać i wyciągać praktyczne wnioski. Ponieważ znamy swoje słabości w zakresie uzbrojenia artyleryjskiego i raketowego, a jednocześnie zdajemy sobie sprawę, że proces jakościowych zmian jest powolny i kosztowny powinniśmy uczynić wszystko, aby radykalnie ulepszyć środki i metody rozpoznania i w tej dziedzinie zapewnić sobie przewagę nad przeciwnikami.

Jest faktem bezspornym, że armia nasza posiada szeroko rozbudowany i kompleksowy system rozpoznania agenturalnego, powietrznego, radiotechnicznego, artyleryjskiego i grup specjalnych, ale zawiera on sporo luk, które trzeba jak najprędzej zapełnić. Jeżeli nasze rozpoznanie potrafi dostarczyć dokładne współrzędne celów z uprzedzeniem przeciwnika o "ułamki sekund", to wojska raketowe i artyleria oraz lotnictwo zdołają i utrzymają nad nim przewagę^{1/}.

Konieczność kompleksowego wykorzystania różnorodnych środków rozpoznania wynika z:

- ograniczonych możliwości jednego rodzaju rozpoznania i łatwości wprowadzenia w błąd;
- różnorodnego zasięgu poszczególnych środków rozpoznania;
- dużego potencjału środków napadu jądrowego przeciwnika i rozproszeniu ich na całej głębokości ugrupowania operacyjnego wojsk;
- możliwości ponoszenia dużych strat w wyniku uderzeń przeciwnika;
- potrzeby pełnego zabezpieczenia działalności własnych wojsk i wykorzystanie ich możliwości prowadzenia rozpoznania środków napadu jądrowego przeciwnika.

1/ Statement of secretary of Defense M.R. Laird on the Fiscal Year 1972-76.

Współrzędne rozpoznania obiektów, dostarczone wojskom raketowym i artylerii, muszą być określone z nie mniejszą dokładnością, jak: - 175 - 200 m dla raket operacyjno-taktycznych; dla raket taktycznych 100 - 150 m i dla artylerii lufowej 50 - 70 m^{1/}. Pomijając rozpoznanie agenturalne, które posiada specjalny charakter, zatrzymam się dłużej nad pozostałymi rodzajami rozpoznania oraz ich możliwościami.

ROZPOZNANIE POWIETRZNE

Rozpoznanie powietrzne jest w stanie dostarczyć najbardziej pełny i aktualny zestaw wiadomości o nieprzyjacielu. Posiada ono szczególne znaczenie w okresie zagrożenia i początkowym okresie wojny, kiedy to we współdziałaniu z rozpoznaniem agenturalnym i radiotechnicznym może śledzić przygotowania przeciwnika do zaskakującego uderzenia. Dzięki swoim właściwościom rozpoznanie powietrzne potrafi w stosunkowo krótkim czasie zebrać wyczerpujące dane o nieprzyjacielu i terenie. Współczesne lotnictwo rozpoznawcze może prowadzić rozpoznanie o każdej porze doby i pory roku, prawie w każdych warunkach atmosferycznych i terenowych, wykorzystując do tego celu fotografię lotniczą, telewizję, radiolokację i obserwację wzrokową.

Zastosowanie najnowszych zdobyczy techniki do prowadzenia rozpoznania powoduje, że jest ono jednym z najważniejszych i niezastąpionych rodzajów rozpoznania wojskowego w warunkach współczesnej wojny.

Rozpoznanie powietrzne w zależności od charakteru wykonywanych zadań i skali działań bojowych dzieli się na:

- taktyczne rozpoznanie powietrzne;
- operacyjne rozpoznanie powietrzne;
- strategiczne rozpoznanie powietrzne.

W polskich siłach zbrojnych rozpoznanie środków napadu jądrowego należy do obowiązków wszystkich pułków lotnictwa rozpoznawczego. Ponadto, zadanie to mają obowiązek wykonywać wszystkie załogi lotnictwa myśliwsko-szturmowego, gdy tylko znajdą się nad terenem przeciwnika.

1/ Učzebnoje posobje po razwiedkie i unicztożeniu taktyczeskich i operatiwno-taktyczeskich sredstw jadiernogo napadienja protiwnika. Moskwa 1966 r.

Ponieważ ośrodkiem dyspozycyjnym lotnictwa jest szczebel frontu zabezpieczający potrzeby armijnej operacji zaczepnej, przypatrzmy się, czym on dysponuje. Otóż w brygadzie lotnictwa bombowo-rozpoznawczego znajdują się samoloty rozpoznawcze IŁ-28R i IŁ-28E o prędkości maksymalnej 900 km/godz. i zasięgu taktycznym - 600-700 km na średnich wysokościach. Pułki lotnictwa rozpoznania taktycznego wyposażone w samoloty MiG-21R i SBLim-1 Art. 2 Art. są przystosowane do fotografowania lotniczego niedużych tras, pojedynczych obiektów oraz rozpoznania wzrokowego. Prędkość maksymalna samolotu wynosi 1040 km/godz. i zasięg taktyczny - 190-400 km na małych i średnich wysokościach. Część samolotów MiG-21R posiada w swym wyposażeniu urządzenia do wykrywania pracujących stacji radiolokacyjnych nieprzyjaciela z dokładnością 10-50 km, w zależności od wysokości lotu^{1/}.

Praktycznie można przyjmować, że rozpoznanie powietrzne prowadzone przy wykorzystaniu obserwacji wzrokowej, fotografowania lotniczego, środków radioelektronicznych i aparatury telewizyjnej jest w stanie dostarczyć dane o nieprzyjacielu z samolotów lotnictwa taktycznego na głębokość 350-400 km, a operacyjnego 600-700 km i więcej.

Nieetatowe dywizyjne eskadry rozpoznawcze we wszystkich rodzajach lotnictwa przeznaczone są do prowadzenia rozpoznania na korzyść dywizji i armii ogólnowojskowych. Eskadry lotnictwa bombowego wykorzystuje się do prowadzenia powietrznego rozpoznania operacyjnego, natomiast eskadry myśliwskie i myśliwsko-szturmowe do rozpoznania taktycznego.

Ogólnymi obiektami taktycznego i operacyjnego rozpoznania powietrznego są:

- rejony ześrodkowania i ugrupowania bojowego środków przenoszenia broni jądrowej nieprzyjaciela, składów amunicji jądrowej oraz punktów jej elaboracji, artylerii, czołgów i piechoty, środków radioelektronicznych, urządzeń i zapór inżynierskich, odwodów, stanowisk dowodzenia oraz innych ważnych obiektów z równoczesnym określeniem ich współrzędnych;
- lotniska, ilość i typ samolotów na nich;

^{1/} Zasady organizacji i prowadzenia rozpoznania powietrznego na korzyść wojsk operacyjnych. Sztab Gen. Zarz. II, 1970 r. str. 83. Zał. 1-3.

- obrona przeciwlotnicza wojsk i obiektów;

Jednym z najważniejszych zadań jest rozpoznanie bezpośrednie obiektów nieprzyjaciela przewidywanych do zwalczania uderzeniami rakietowo-jądrowymi, a następnie kontrola skutków własnych uderzeń. Z doświadczeń działania lotnictwa rozpoznawczego wynika, że dobrze przygotowana załoga jest w stanie wykonać jedno z następujących zadań:

- pojedynczy jednomiejscowy samolot rozpoznawczy - rozpoznać i sfotografować 2-3 pojedyncze obiekty lub rejony ześrodkowania wojsk; rozpoznać i sfotografować 1-2 odcinki kolejowe szos lub dróg gruntowych o łącznej długości do 200 km; rozpoznać rejon walki o powierzchni do 500 km²;
- pojedynczy wielomiejscowy samolot rozpoznawczy - sfotografować trasę długości 80-100 km lub powierzchnię do 1000 km²; rozpoznać z fotografowaniem lotniczym 2-3 lotniska lub stanowiska startowe broni jądrowej, albo 2-3 węzły kolejowe średniej wielkości lub 2-3 rejony ześrodkowania wojsk nieprzyjaciela; przeszukać z fotografowaniem 3-4 odcinki kolejowe szos i dróg gruntowych o łącznej długości do 500 km; określenie miejsca rozmieszczenia i danych taktyczno-technicznych 6-8 pracujących stacji radiolokacyjnych w pasie o szerokości 200-300 km.

Duże możliwości posiada także załoga pojedynczego śmigłowca, ale musi być do tego dobrze przygotowana pod względem technicznym^{1/} i wyszkolenia. W sprzyjających warunkach jest on w stanie obserwować cele z następujących odległości:^{2/}

- wyrzutnie rakietowe w czasie zajmowania stanowisk startowych lub przebywania na nich 10-15 km;
- artyleria w czasie zajmowania stanowisk ogniowych do 10-12 km;
- strzelające baterie artylerii i pojedyncze działa o kalibrze 105 mm i większym do 20 km;
- kolumny czołgów i wojsk zmechanizowanych do 20 km;
- stacje radiolokacyjne na stanowiskach do 8 km;
- wybuchy pocisków dymnych podczas wskazywania celów 25-30 km.

1/ Interavia N 7/1970, str. 831.

2/ Organizacja i prowadzenie rozpoznania na szczeblach taktycznych. Część I - podręcznik, Sztab Generalny - 1971 r., str. 123-124.

Jeden śmigłowiec z wysokości 100-200 m, w zależności od charakteru terenu, może prowadzić obserwację w pasie 6-8 km na odległość 10-15 km. Jeśli uwzględnimy fakt, że na tej odległości są rozmieszczone wszystkie taktyczne środki zdolne do przenoszenia broni jądrowej, to stwierdzamy, jak wielkie usługi może oddać rozpoznanie organizowane z udziałem śmigłowców.

Wydaje się, że należałoby bardzo krytycznie ocenić dotychczasowe, mocno zwężone użycie śmigłowców w Wojsku Polskim. Jak wielką ewolucję przeszły one w armii amerykańskiej, zwłaszcza podczas działań w Wietnamie ilustrują dane statystyczne za okres od 1.01.1962 r. do 28.02.1970 r. /Tabela nr 1/. Wskazują one na gwałtowny wzrost użycia śmigłowców, nie tylko w sferze usług, ale i najbardziej aktywnej działalności bojowej.

TABELA 1

	Samoloty	Śmigłowce
Ogólna ilość wylotów	3 023 307	24 723 119
Loty bojowe	1 203 640	17 696 457
Godziny lotów	2 128 992	8 904 374

Uważam, że armia nasza powinna jak najszybciej wykorzystać olbrzymie rezerwy, tkwiące w możliwościach szerokiego zastosowania śmigłowców do rozpoznania strefy taktycznej przeciwnika, korygowania ognia artylerii oraz sprawdzenia skutków uderzeń jądrowych. Śmigłowce mogą w dużym stopniu uzupełnić luki i niedociągnięcia obecnego systemu rozpoznania, zwłaszcza na odcinku zwalczania środków napadu jądrowego^{1/}. Nasi przeciwnicy dawno to zrozumieli^{2/}.

Ich bezspornym atutem jest między innymi niezależność od kłopotliwych pasów startowych i minimalny promień skrętu lub nieruchome zawieszenie w jednym punkcie.

Doświadczenie Amerykanów w Wietnamie wyraźnie wskazuje, że duża rola w dziedzinie rozpoznania przypada środkom roz-

1/ Journal of the Royal Artillery.

2/ Statement of sekretary of Defence Melaviw. R. Laird on the Fiscal Year 1972-1976 defence program. s. 92,

poznania bezpilotowego. Należy z żalem stwierdzić, że nasze siły zbrojne na razie nie dysponują jeszcze tymi środkami. Źródła radzieckie mówią o samolotach bezpilotowych mogących prowadzić rozpoznanie na głębokości do 220 km przy wysokości lotu na 7000 m i do 50-60 km podczas lotu na wysokości 600-900 m^{1/}.

Jeżeli uwzględnić fakt istnienia 10 samolotów bezpilotowych w dywizji amerykańskiej i łącznie 52 w korpusie amerykańskim, to zaczynamy wyobrażać sobie skalę potrzeb własnych. W ostatnim czasie Bundeswehra zaczyna nadrabiać zaległości w tej dziedzinie^{2/}, bowiem środki bezpilotowe pozwalają skutecznie prowadzić rozpoznanie, a jednocześnie nie wymagają zaangażowania cennych załóg lotniczych. Wrażliwość samolotu bezpilotowego na oddziaływanie broni przeciwlotniczej i przeciwdziałanie radioelektroniczne przeciwnika w czasie lotu rozpoznawczego, nie ma praktycznie większego znaczenia. Samoloty bezpilotowe mogą być wykorzystane zarówno w dzień, jak i w nocy, przy podstawie chmur nie niższej niż 300 m. Środki bezpilotowe są w stanie zapełnić lukę istniejącą po dzień dzisiejszy, w rozpoznaniu celów zwalczanych ogniem artylerii.

Przyrządami rozpoznania wzrokowego prowadzonego prze-
ważnie w warunkach dziennych można wykryć środki napadu ją-
drowego podczas ich wylądowywania, w marszu, a w sprzyjają-
cych okolicznościach - w rejonach ześrodkowania i na stano-
wiskach startowych.

Załoga jednego samolotu rozpoznawczego otrzymuje rejon o wymiarach 10-20 km², a na terenie otwartym 2-3 razy większy. Dokładność określania współrzędnych celów zależy od skali mapy, ukształtowania terenu, punktów orientacyjnych, prędkości lotu samolotu i może wynosić w dobrych warunkach atmosferycznych 100-300 m, a w gorszych i nocą - 500-1000 m i więcej.

Przy tym sposobie rozpoznania dużą rolę odgrywać mogą subiektywne odczucia członków załogi o rozpoznawanych obiek-

1/ Učzebnoje posobje po razwiedkie i unicztoženiu taktičeskich i operatiwno-taktičeskich sredstw jadiernogo napadenia protiwnika. Moskwa 1966 s. 58.

2/ Artillerie Rundschau: Kwiecień-czerwiec 1971 r. s.83-89.

...otach. Na skutek tego często należy liczyć się z błędną interpretacją określania charakteru obiektu.

Dane obserwacji wzrokowej z pokładu samolotu po wykryciu celu przekazywane są drogą radiową i mogą znaleźć się w sztabie armii za 3-5 minut.

Warunki ograniczonej widoczności i noc znacznie zmniejszają możliwości rozpoznania wzrokowego. Jednakże na polu walki obserwacja wzrokowa dlatego jest podstawowym sposobem rozpoznania powietrznego, że umożliwia natychmiastowe powiadomianie dowództw o wszystkich zmianach w sytuacji bojowej. Możliwości wzrokowe wykrywania niektórych obiektów z małych wysokości z samolotu Lim-5, MiG-19 i IL-28 pokazuje tabela nr 2.

TABELA 2

Nazwa obiektu	Odległość w km							
	w dzień				nocą			
	wysokość lotu w metrach							
	100		300		1000		1000	
bombo-wiec	mysli-wiec	bombo-wiec	mysli-wiec	bombo-wiec	mysli-wiec	bombo-wiec	mysli-wiec	
Samoloty w ukryciach ziemi i na stoiskach	$\frac{5-6}{3-4}$	$\frac{7-8}{4-5}$	$\frac{7-8}{3-4}$	$\frac{9}{9}$	$\frac{10-12}{6-7}$	$\frac{9-12}{4-5}$	$\frac{1-2}{0,5-1}$	
Wyrzutnia rakieta-wa, działa atomowe, czołgi, samochody, stacje radiolokacyjne	$\frac{3-4}{2-3}$	$\frac{5-6}{1-2}$	$\frac{4-5}{2-3}$	$\frac{5-7}{2-3}$	$\frac{6-7}{4-5}$	$\frac{9}{9}$	"	

Fotografowanie lotnicze jest jednym z zasadniczych i bardzo skutecznych sposobów rozpoznania powietrznego. Pozwala ono otrzymać pełne i wiarygodne dane o obiektach przeciwnika, a po kilkakrotnym fotografowaniu ustalić zmiany, jakie zaszły w poprzednio wykrytych obiektach.

Fotografowanie lotnicze w skali 1:4000 może wykryć obecność niezamaskowanej techniki bojowej, w skali 1:5000 - 1:3000 ustalić jej charakter.

Cele zamaskowane i rozmieszczone w lasach wymagają fotografowania w skali 1:2000 - 1:1000.

W nocy fotografowanie lotnicze wykonuje się przy oświetleniu obiektów bombami błyskowymi lub samolotowymi urządzeniami oświetlającymi. Lotnicza służba fotograficzna pułku rozpoznawczego jest w stanie opracować wyniki fotografowania lotniczego w postaci mokrego negatywu pojedynczego obiektu w ciągu 20-30 minut po lądowaniu samolotu. Duży powierzchniowy obiekt wymaga 1 godz. 30 min.

Dokładność określania współrzędnych po przeniesieniu celów na mapę o skali 1:50 000-40-60 m, 1:100 000-80-120 m, na podstawie lotniczych zdjęć z siatką współrzędnych o skali 1:50 000 współrzędne celów można określić z dokładnością do 30 m.

Fotografowanie lotnicze w zależności od położenia osi optycznej obiektywu aparatu fotograficznego może być wykonane pionowo lub skośnie.

Działania wietnamskie potwierdzają bardzo często i na szeroką skalę stosowanie fotografowania lotniczego. Jego ujemną stroną jest szybka dezaktualizacja danych w stosunku do celów ruchomych^{1/}.

Radiotechniczne rozpoznanie powietrza pozwala wykrywać pracujące stacje radiolokacyjne, wchodzące w systemy kierowania i naprowadzania wojsk raketowych przeciwnika i jego lotnictwa oraz radiotechnicznych stacji dowodzenia i naprowadzania bezpilotowych środków. Dane uzyskane za pomocą samolotowej aparatury odbiorczo-nadawczej umożliwiają:

- sprecyzowanie ugrupowania lotnictwa, oddziałów raketowych i wojsk nieprzyjaciela;
- wykrycie systemu dowodzenia lotnictwem i środkami obrony przeciwlotniczej;
- zabezpieczenie jednostek prowadzących zakłócenia we wstępne dane, niezbędne do organizacji zakłócenia pracy środków radiotechnicznych nieprzyjaciela.

Dane rozpoznania radiotechnicznego w miarę ich otrzymywania mogą być przekazywane drogą radiową na SD do odpowied-

1/ Air ground operations. US Army Field Artillery School.
May 1969.

niego wykorzystania. Dokładność określenia położenia promieniującej aparatury radioelektrycznej wynosi 5-10% odległości obserwacji. Dodatnią cechą tego rodzaju rozpoznania jest duża odległość wykrywania i mała zależność od warunków atmosferycznych^{1/}.

Telewizyjne systemy lotniczej obserwacji z wysokości od 100-2000 m pozwalają pokazywać na SD i odtwarzać na błonie fotograficznej obraz pasa terenu o szerokości dwóch wysokości lotu i wszystkich obiektów, nad którymi przelatuje samolot-zwiadowca. Telewizyjne systemy ekranowe pozwalają obserwować teren, nad którym lotnik przelatuje na wysokości powyżej 1000m w pasie o szerokości około jednej wysokości. Współrzędne obiektów określa się na podstawie analizy przedstawionego na ekranie obrazu lub na fotobłonie z mniejszą dokładnością niż podczas fotografowania lotniczego.

Urządzenia telewizyjne umożliwiają obserwację pola walki na ekranie urządzenia naziemnego do kilkudziesięciu kilometrów w głąb.

Zastosowanie obserwacji telewizyjnej narazie ogranicza się do pory dziennej. Ten rodzaj rozpoznania ma jeszcze w dużym stopniu charakter eksperymentalny, aczkolwiek w dywizji amerykańskiej istnieje już zorganizowany telewizyjny system obserwacji naziemnej i powietrznej.

Rozpoznanie radioelektroniczne

Doświadczenia uzyskane w toku wojny wietnamskiej i na Bliskim Wschodzie dostarczają wielu dowodów wzrastającej roli rozpoznania radioelektronicznego. Znajduje ono wszechstronne zastosowanie ponieważ jest w stanie dostarczyć wiele cennych wiadomości o przeciwniku.^{2/} W systemie tego rodzaju rozpoznania pracują środki aktywne i pasywne.

Aktywne środki rozpoznania radioelektronicznego pracują głównie w systemie rozpoznania i naprowadzania wojsk rakietowych i artylerii, systemie OPL, lotnictwa i marynarki wojennej, pozwalają wykrywać i określać położenie celów.

1, 2/ Air ground operations. US Army Field Artillery School.
May 1969.

Pasywne środki rozpoznania radioelektronicznego umożliwiają prowadzenie nasłuchu i namierzania radiowych środków dowodzenia oraz radiolokacyjnych i radionawigacyjnych nieprzyjaciela. Rozpoznanie radioelektroniczne zatem pozwala ustalić:

- zamiary przeciwnika dotyczące uderzeń jądrowych, składów broni, dyslokacji i działalności bojową lotnictwa oraz położenia oddziałów wojskowych;
- typy stacji radiolokacyjnych pracujących na rzecz środków przenoszenia broni jądrowej;
- położenie i zmiany stanowisk dowodzenia oddziałów rakietowych i artylerii.

Armijny batalion rozpoznania radioelektronicznego i dywizyjne kompanie rozpoznania radioelektronicznego mogą prowadzić nasłuch i radionamierzanie naziemnych stacji radiowych w zakresie fal ultrakrótkich na głębokość do 30 km. Oprócz tego batalion armijny jest w stanie dokonywać namiaru stacji zakresu średniodalowego na głębokości do 250 km. Połączona sieć posterunków radionamierzania może w ciągu jednej godziny przechwycić około 30 radiostacji przeciwnika i określić ich położenie z dokładnością: stacje zakresu fal średnich - 2-3 km i krótkich do 7 m.

Armijny batalion i dywizyjne kompanie rozpoznania radioelektronicznego rozwijają także posterunki rozpoznania radiotechnicznego, które są w stanie umiejscowić pracujące stacje radiolokacyjne przeciwnika na głębokość do 60 km.

Stacje rozpoznania radiotechnicznego RPS, na odległość rozpoznania do 40 km popełniają błąd w określeniu współrzędnych celu rzędu 1000-2000 m; natomiast stacje NRS-1-0,6% w odległości i 0,3% w kierunku.

Dla określania współrzędnych i typu stacji potrzeba 10-15 min.

Wykrycie różnych systemów radioelektronicznych przeciwnika pozwala pośrednio ustalić ugrupowania jego wojsk, rejony rozmieszczenia poszczególnych elementów tego ugrupowania, wykryć rozmieszczenia środków najbardziej istotnych dla całości działań; środków dowodzenia, rozpoznania, osłony naprowadzania, przeciwdziałania.

Ze względu na stosunkowo małą dokładność, obiekty przewidziane do niszczenia rakietami jądrowymi lub środkami lotniczymi muszą być dodatkowo rozpoznane innymi środkami. Rozpoznaniu radioelektronicznemu w armii amerykańskiej przypisuje się duże znaczenie w perspektywicznych planach rozwojowych wojska^{1/}.

Rozpoznanie specjalne

Grupy rozpoznania specjalnego organizuje się już od szczebla dywizji, w następującym zakresie: dywizja - 3-5 grup; armia 6-9 grup; front - 20-25 grup. Każda grupa otrzymuje rejon działania wielkości 20-24 km, w którym może śledzić 2-3 linie komunikacyjne lub kilka ważnych obiektów. W wykonaniu ważnych zadań dywersyjnych może brać udział kilka grup lub odpowiednio wzmocniona jedna grupa.

Armijne grupy mogą działać na głębokość do 500 km, a dywizyjne do 100 km.

Grupy rozpoznania specjalnego działające na tyłach nieprzyjaciela według jednolitego planu mogą dostarczyć wielu cennych informacji dotyczących użycia broni jądrowej przez nieprzyjaciela. Są w stanie obserwować przerzuty tych środków transportem kolejowym i kołowym, zajmowanie rejonów stanowisk startowych, wykryć bazowanie lotnictwa i śledzić ruch na lotniskach, wykrywać składy broni jądrowej i środków związanych z ich użyciem, naprowadzić własne środki rażenia na cele oraz dokonywać skutecznych ataków dywersyjnych. Grupa, działając podgrupami, może w stosunkowo krótkim czasie spenetrować duży obszar terenu. Grupy działające na tyłach mogą prowadzić rozpoznanie stosując podsłuch, biorąc do niewoli jeńców, zdobywając dokumenty, wzory nowego uzbrojenia itp.

Grupy są w stanie określić położenie wykrytych celów z dokładnością od 50 do 150 m, w zależności od skali mapy i wielu innych okoliczności.

Działalność grupy rozpoznania specjalnego może odegrać znaczną rolę w ustaleniu położenia środków napadu jądrowego. W tym celu dowódcy pułków i dywizji powinni wysłać, przed front działania swoich sił, grupy wielkości plu-

1/ Statement of Secretary of Defense MELVIN R. LAIRD on the Fiscal Year, 1972-76.

tonu lub wzmocnionej kompanii do poszukiwania przypuszczalnych rejonów rozmieszczenia broni atomowej przeciwnika, na głębokości nawet 50-80 km. Trzeba zdawać sobie sprawę, że przeciwnik może ograniczyć swobodę działania grup i w pewnych okresach uniemożliwić ich działalność. Sukces grup specjalnych w dużym stopniu zależy od stanu łączności z nimi^{1/}.

Rozpoznanie artyleryjskie

Rozpoznanie na korzyść wojsk raketowych i artylerii prowadzi się przy użyciu środków znajdujących się w dyspozycji sztabów ogólnowojskowych oraz środków rozpoznania artyleryjskiego. To ostatnie dysponuje rozpoznaniem radiotelegraficznym, rozpoznaniem wzrokowym /optycznym/ i rozpoznaniem dźwiękowym. Oprócz tego na korzyść wojsk raketowych i artylerii, ze składu armii lotniczej prowadzić mogą rozpoznanie samoloty i śmigłowce przydzielone w ramach określonego limitu, armiom i dywizjom ogólnowojskowym oraz etatowe śmigłowce dywizji.

Środki rozpoznania artyleryjskiego pozwalają:

- ustalić położenie taktycznych środków napadu jądrowego, stacji radiolokacyjnych, czołgów i piechoty w rejonach ześrodkowania, punktów oporu, stanowisk dowodzenia i innych ważnych obiektów nieprzyjaciela oraz określić ich współrzędne;
- określić miejsce położenia punktów obserwacyjnych, obsługujących oddziały raketowe i artyleryjskie;
- kontrolować skutki wykonywanych uderzeń jądrowych rakietami taktycznymi;
- wystrzeliwać i poprowadzić ogień artylerii do celów nieobserwowanych z naziemnych punktów obserwacyjnych.

Rozpoznanie radioelektroniczne prowadzone jest za pomocą naziemnych stacji rozpoznawczych NRS-1, RPS i stacji radiolokacyjnych SNAR-2. Pożądane byłoby wprowadzić do wyposażenia wojsk stacji radiolokacyjnych typu ARSOM, które mogą określać współrzędne strzelających baterii 155 i 203,2 mm haubic oraz poprawiać ogień własnych dział zwalczających wy-

1/ Uwagi Głównego Inspektora Szkolenia, na tle ćwiczeń "styczeń 1972 r."

kryte baterie przeciwnika. Dokładność określanych współrzędnych charakteryzuje błąd środkowy rzędu 30-40 m. Stacje ARSOM są odpowiednikami stacji GREEN ARCHEL i AN/MPG-4A armii NATO. Na przykład dywizjony Bundeswehry i USA posiadają te stacje.

Stacje radiolokacyjne typu SNAR-2, współdziałające z innymi środkami rozpoznania, mogą ustalić przegrupowanie taktycznych środków napadu jądrowego, wyjście i zajmowanie stanowisk ogniowych przez artylerię. W sprzyjających warunkach odległość wykrywania i śledzenia celów wynosi około 15 km. Średnie błędy określania współrzędnych celów: w donośności 5-10 m, w kierunku 0-0,40,02. Po wykryciu celu potrzeba 5-10 sekund na określenie jego współrzędnych. Cechą ujemną stacji jest możliwość jej wykrywania przez środki rozpoznania radiotechnicznego nieprzyjaciela oraz konieczność rozmieszczenia jej na górujących wzniesieniach terenowych.

Naziemne stacje rozpoznawcze NRS-1 są przeznaczone do określania położenia i zasadniczych parametrów naziemnych stacji radiolokacyjnych nieprzyjaciela. Zasięg stacji dochodzi do 60 km. Podczas określania współrzędnych celów błąd środkowy w zależności od odległości wycięcia wynosi: w kierunku 0-3%; w donośności -0,6%. Za pomocą środków rozpoznania wzrokowego, prowadzonego z naziemnych punktów obserwacyjnych, można wykrywać sprzęt artylerii, a czasem nawet wyrzutnie rakiet taktycznych, na odległość 5-7 km i więcej. Dokładność określania współrzędnych celów charakteryzują błędy środkowe: dla dalmierzy 0-01-0-02 w kierunku i 0,5-1% w donośności.

W dobrych warunkach widoczności zasięg rozpoznania zwiększa się do 10-12 km.

W zasadzie współrzędne wykrytych stanowisk startowych, określone za pomocą przyrządów rozpoznania wzrokowego, są podstawą do organizacji dodatkowego rozpoznania w celu ustalenia pozostałych elementów ugrupowania bojowego wykrytego pododdziału rakiet. Zastrzeżenie to przestanie być aktualne kiedy zostaną wprowadzone do wojsk dalmierze laserowe, których dokładność przewyższa wszystkie inne źródła rozpoznania, bowiem mieści się w granicach kilkunastu metrów na całą odległość ich rozpoznania.

Środki rozpoznania dźwiękowego są przeznaczone do rozpoznania dział i moździerzy na podstawie dźwięku ich wystrzału i do obsługiwaniania strzelań własnej artylerii. Pluton rozpoznania dźwiękowego może rozpoznać strzelające działa z odległości przeciętnie 10-15 km, a w sprzyjających warunkach nawet 25 km. Dokładność współrzędnych charakteryzuje błąd środkowy w donośności 1% i w kierunku 0-04.

Od momentu wcięcia celu do otrzymania współrzędnych upływa 8-20 minut^{1/}.

Podczas II wojny światowej rozpoznanie dźwiękowe Armii Radzieckiej brało aktywny udział w określaniu współrzędnych 90% baterii przeciwnika wykrytych wszystkimi innymi rodzajami rozpoznania.

Obecnie rozpoznanie dźwiękowe w dalszym ciągu wykorzystywane jest we wszystkich armiach świata. Oczywiście obserwuje się ciągle usprawnienia techniczne dla udoskonalenia dowiązania topograficznego placówek dźwiękowych i przekazywania namiarów drogą radiową.

Naturalnie, rozpoznanie dźwiękowe na tle rozwoju radiotechnicznych i powietrznych środków rozpoznania odgrywa już mniejszą rolę. W Bundeswehrze, tytułem doświadczeń wycofano środki rozpoznania dźwiękowego z dwóch dywizji i zastąpiono je zwiększoną ilością środków bezpilotowych i radiotechnicznych.

W warunkach dynamicznie zmieniającej się sytuacji rozpoznanie dźwiękowe może tylko w sporadycznych wypadkach włączyć się do akcji.

W N I O S K I

1. Punktem wyjścia moich rozważań jest założenie, że rozpoznanie w toku przyszłych działań bojowych odgrywać będzie decydującą rolę.
2. Jeżeli walczące strony dysponują względnie równym potencjałem środków napadu jądrowego, to zdobycie przewagi i utrzymanie inicjatywy rozstrzygać się będzie wyłącznie na płaszczyźnie działalności rozpoznawczej; większe szanse ma ta

1/ Artilleryjskaja razwiedka. Gordon i Chorenkow. Moskwa 1971r.

z walczących stron, która dysponuje lepszym, bardziej operatywnym i sprawniej zorganizowanym rozpoznaniem.

3. Armia nasza dysponuje szerokim wachlarzem środków rozpoznania, ale w konfrontacji z potrzebami zwalczania broni jądrowej, obecny stan jego trzeba uznać za niepokojąco przestarzały^{1/}; we wszystkich rodzajach rozpoznania istnieją luki, które mogą katastrofalnie zaważyć na walce o zdobycie inicjatywy jądrowej.
4. Rozpoznanie lotnicze jest najbardziej skuteczną formą zdobywania wiadomości o środkach napadu jądrowego.

Armia nasza, w porównaniu chociażby z korpusem armijnym NRF, posiada mniejszą ilość samolotów rozpoznawczych i o gorszych parametrach taktyczno-technicznych, przede wszystkim w dziedzinie zasięgu i operowania w trudnych warunkach atmosferycznych^{2/}.

5. Zbyt zawężone jest użycie śmigłowców, których walory w dziedzinie rozpoznania zostały potwierdzone w wieloletnich działaniach wietnamskich. Już na szczeblu pułku miałyby poważne zadania do spełnienia w dziedzinie rozpoznania i korygowania ognia własnej artylerii na całą głębokość ugrupowania taktycznego środków napadu jądrowego.
6. Rozwój środków rozpoznania w ostatnich latach u naszych prawdopodobnych przeciwników świadczy o konieczności szybkiego wprowadzenia środków bezpilotowych^{3/}. Wykorzystanie "trzeciego wymiaru" przez nowoczesny środek bezpilotowy typu DROHNE może wypełnić dużą lukę i radykalnie zmienić obraz taktycznego rozpoznania^{4/}.
7. Rozpoznanie wzrokowe wymaga szybkiego zasilenia urządzeniami laserowymi. Obecny jego stan niewiele odbiega od klasycznych form tej dziedziny okresu II wojny światowej. Dalmierze laserowe radykalnie zmieniają rozpoznanie wzrokowe i pozwalają upraszczać jego organizację^{5/}.

1/ Uwagi dot. rozpoznania na tle ćwiczeń "Styczeń 1972 r.", poczynione przez Głównego Inspektora Szkolenia.

2/ Grupa Armii, Armia Polowa i Korpus Armijny w podstawowych rodzajach działań bojowych. Zarz. II Szt.Gen. 1971 r.

3/ "Interavia", 1965, N2 Electronic News, 1966, N 528.

4/ Artillerie Rundschau. 1/2.1970. Die Drohne ein neues Aufklärungsmittel der Artillerie.

5/ Artillery Trends. US Army Artillery and Missile School. July 1968. Lasser XM23.

8. Wprowadzenie do artylerii środków radiotechnicznych typu "Green Archer" musi być rozpatrywane jako konieczność^{1/}. Ignorowanie tego postulatu stawia naszą artylerię wobec nierównych szans w konfrontacji z przeciwnikiem. Środki radiotechniczne dysponują kilkoma niezależnymi antenami i elektronicznym ośrodkiem przeliczeniowym, odznaczają się dużą żywotnością i pozwalają ograniczyć do minimum czas reakcji^{2/}.

2. ORGANIZACJA I PROWADZENIE ROZPOZNANIA NAZIEMNYCH ŚRODKÓW NAPADU JĄDROWEGO

Zdobycie aktualnych i dokładnych danych o broni jądrowej przeciwnika wymaga zbiorowego wysiłku środków rozpoznania. Na szczeblu armii wysiłek ten łączyć w sobie będzie obserwację naziemną i powietrzną, środki radioelektroniczne, działalność grup rozpoznawczych i wywiad.

Dowódca armii informuje szefa rozpoznania o wymaganiach dotyczących celów, na których należy głównie skoncentrować rozpoznanie oraz jakimi siłami może dysponować.

Szef sztabu natomiast udziela szczegółowych wytycznych, w zakresie najbardziej celowego i efektywnego wykorzystania organów rozpoznawczych skorygowanych co do miejsca, czasu, różnorodnych sił i środków, wykorzystania łączności. Sprawuje także kontrolę nad działalnością rozpoznawczą.

Szef rozpoznania jest tą osobą, która bezpośrednio planuje i organizuje rozpoznanie, przekazuje zadania wykonawcom, organizuje zbiór i analizę danych o środkach napadu jądrowego. W wypadku ich wykrycia melduje szefowi sztabu lub dowódcy, a równolegle przekazuje informację szefowi wojsk raketowych i artylerii oraz dowódcy grupy operacyjnej lotnictwa. Stałym obowiązkiem szefa rozpoznania jest ocena wiadomości z rozpoznania o środkach napadu jądrowego nieprzyjaciela i przygotowanie propozycji określającej obiekty, do których zniszczenia wskazane jest użycie broni jądrowej.

Planowanie rozpoznania środków napadu jądrowego musi uwzględniać prawdopodobny stan posiadania przeciwnika oraz rejon przypuszczalnej dyslokacji, drogi przemarszu lub ugrupowania.

1/ "Interavia", 1965, N 2; "Elektronic News", 1966, N 528.

2/ "Artillery Trends", US Army Artillery and Missile School, July 1968. Omnidirectional Mortar Locator Radar AN/TPQ-28.

Ruchliwość środków napadu jądrowego wymaga dużej częstości lotów rozpoznawczych, określonej koncentracji środków rozpoznania i ciągłości śledzenia, aby zapewnić warunki szybkiego ich wykrycia i skutecznego zwalczania.

Planowanie musi być dostosowane do etapów działań i zadań wykonywanych przez armię. W planie rozpoznania ujmuje się zadania każdego rodzaju rozpoznania bardzo konkretnie, ze wskazaniem wykonawców, rozpoznawanych obiektów /rejonów/ i czasu składania meldunków.

Szczegółowe wytyczne otrzymują także grupy rozpoznawcze co do rejonów działania, przekazywania danych i zachowania się na wypadek wykonywania własnych uderzeń jądrowych w rejonach działań grupy.

Zgrania wysiłków wszystkich sił i środków rozpoznania dokonuje się podczas planowania, stawiania zadań i w trakcie ich wykonywania. Znajduje także to swój wyraz w precyzyjnym podziale zadań pomiędzy szczeblem dywizji, armii i frontu. Podział zadań jest również zaakcentowany między pododdziałami rozpoznania radioelektronicznego ściśle współdziałających ze środkami przeciwdziałania radioelektronicznego.

Rozpoznanie powietrzne dla potrzeb armii z zasady organizowane jest przez front, na podstawie armijnych zapotrzebowań, w których wymienia się rejony lub marszruty i częstotliwość ich rozpoznania wzrokowego lub fotografowania lotniczego. Jeżeli natomiast samoloty rozpoznawcze oddane są do dyspozycji armii, to wszelkie polecenia dla nich przekazywane są przez dowódcę grupy operacyjnej armii lotniczej.

Siłami i środkami rozpoznania w armii dowodzi się za pomocą oddzielnych radiostacji, do których połączone są radiostacje podległych szefów rozpoznania i związków współdziałających.

Szybkie zbieranie i dokładne opracowanie wiadomości z rozpoznania umożliwia prawidłowe zaplanowanie użycia lotnictwa, wojsk raketowych i artylerii oraz terminowe wykonywanie uderzeń na nieprzyjaciela.

Podczas przygotowania operacji armijnej, środki rozpoznania w miarę możliwości należy rozwinąć wcześniej, aby zabezpieczyć skutecznie rozpoznanie środków napadu jądrowego jeszcze przed rozpoczęciem operacji.

Ważną rolę w tym okresie odgrywa rozpoznanie radiowe i radiotechniczne, które drogą nasłuchu radiowego i pelengacji pozwala określić ugrupowanie i skład środków jądrowych przeciwnika, ich stanowiska dowodzenia, stanowiska dowodzenia i naprowadzania lotnictwa.

Jednym z głównych zadań lotnictwa rozpoznawczego i grup specjalnych jest śledzenie środków napadu jądrowego i określanie ich współrzędnych.

Rozpoznanie artyleryjskie rozwija się na dogodnych rubieżach i koncentruje swoje wysiłki wokół zdobycia danych o ugrupowaniu artylerii atomowej i wyrzutni raketowych.

Z chwilą rozpoczęcia operacji cały system rozpoznania powietrznego i naziemnego ze wzmożonym wysiłkiem i w sposób skorelowany działa, aby zdobyć najwięcej danych o środkach napadu jądrowego przeciwnika. Środki bezpilotowe i lotnictwo rozpoznawcze działają z maksymalną intensywnością nad dodatkowym precyzyjnym ustaleniem^{III} położenia celów. Podstawowym wymaganym stawianym rozpoznaniu jest wykrycie broni jądrowej do czasu zastosowania jej przez przeciwnika. Jest to bezsprzecznie wymaganie pierwszoplanowe i niezbędne do osiągnięcia powodzenia w walce i operacji. Należy oczywiście pamiętać, że tego rodzaju zadanie będzie stawiać przed rozpoznaniem każda ze stron. Jednocześnie z prowadzeniem rozpoznania i niszczenia środków jądrowych przeciwnika, obie strony będą się starały prowadzić walkę ze środkami rozpoznania.

Zakres zadań rozpoznania w każdym konkretnym przypadku uzależniony jest od celów operacji, od wykonywanych w jej toku zadań, ilości środków napadu jądrowego przeciwnika, a także od możliwości środków rozpoznania.

W początkowej fazie operacji, każda z walczących stron, za wszelką cenę, starać się będzie zdobyć przewagę i uchwycić inicjatywę "jądrową". Podobnie jak panowanie w powietrzu, tak samo zmiana stosunku sił w środkach jądrowych na swoją korzyść jest koniecznością - bez spełnienia której nie można myśleć o zrealizowaniu celów operacji.

Jeżeli początek operacji zbiega się w czasie z rozpoczęciem wojny, to zdobycie pełnej orientacji o środkach prze-

noszenia broni jądrowej ma kapitalne znaczenie dla powodzenia ewentualnego "pierwszego uderzenia".

Środki radioelektroniczne śledzą uprzednio wykryte cele, rejestrują zmiany zaszele w ich ugrupowaniu i stanie ilościowym.

Rozpoznanie powietrzne, wykorzystując techniczne środki i obserwację wzrokową, dokonuje szczegółowej kontroli terenu przeciwnika w pasie działania armii na głębokość rozmieszczenia broni jądrowej.

Grupy specjalne, przerzucone możliwie najbliżej rejonów zajętych przez środki jądrowe przeciwnika, informują własne wojska o ich stanie i zachowaniu, a jednocześnie próbują aktywną działalnością zadawać przeciwnikowi straty w ludziach i sprzęcie atomowym.

Rozpoznanie artyleryjskie działa na rzecz zdobycia współrzędnych i zabezpieczenia ognia artylerii.

W trakcie operacji wszystkie środki rozpoznania muszą przejawiać maksymalną aktywność przy śledzeniu celów jądrowych przed frontem armii i podchodzących z głębi. Szczególnie dotyczy to tych okresów bitwy i rubieży, kiedy rozgrywają się najważniejsze działania.

Określanie wiarygodności informacji jest trudne. Uzyskane dane muszą być sprawdzane i potwierdzane różnymi dostępnymi środkami. Dla zapewnienia wiarygodności zdobywanych informacji konieczne jest współdziałanie różnych środków rozpoznania.

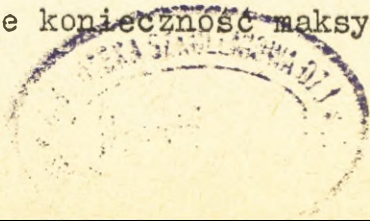
Rozpoznanie radioelektroniczne śledzi przeciwnika, dokonując jednocześnie, rzutami, przegrupowania.

Rozpoznanie powietrzne fotografuje określone rejony i prowadzi obserwację, przekazując informację bezpośrednio z powietrza.

Grupy specjalne, w miarę przesuwania się frontu, są kierowane do innych rejonów i wzmacniane nowymi siłami.

Środki rozpoznania artyleryjskiego, w miarę możliwości, rozwijają się i prowadzą operatywne śledzenie celów jądrowych. Największe pole do popisu mają śmigłowce i punkty obserwacji wzrokowej.

W walce z bronią jądrową czynnik czasu odgrywa wyjątkowo duże znaczenie. W związku z tym istnieje konieczność maksymal-

nego natężenia pracy dowództw i sztabów w działaniu organów i środków rozpoznania oraz samych wojsk. Trzeba pamiętać, że środki napadu jądrowego są ciągle udoskonalane, a w związku z tym okres ich przygotowania do startu coraz bardziej się skraca, więc w pełni uzasadnione jest dążenie każdej ze stron do maksymalnego skrócenia czasu przeznaczanego na rozpoznanie obiektów i na przygotowanie uderzeń jądrowych.

Napływające z wielu źródeł wiadomości o środkach napadu jądrowego kierowane są do szefa rozpoznania armii i następnie po ich opracowaniu są przekazywane dla dowództwa armii. Szef rozpoznania podejmuje decyzję o dodatkowym rozpoznaniu. Podczas analizy danych rozpoznawczych o środkach napadu jądrowego przeciwnika ocenia się ich stopień wiarygodności, dokładność określania współrzędnych i prawdopodobny czas przebywania w danym miejscu wykrytego obiektu. Stopień wiarygodności uzależniony jest od źródła, które dostarczyło dane i od czasu ich zdobycia. Najbardziej wiarygodne są te dane, które potwierdzają się przynajmniej w dwóch źródłach. Dla zapewnienia wiarygodności zdobywanych informacji konieczne jest współdziałanie różnych środków rozpoznania. Potrzeba ciągłej kontroli zdobywania informacji stawia przed rozpoznaniem duże wymagania.

Po otrzymaniu współrzędnych z kilku źródeł rozpoznania za rzeczywiste przyjmuje się, te, które dostarczył najbardziej dokładny rodzaj rozpoznania. Natomiast czas przebywania obiektu w danym rejonie określa się według jego stanu i charakteru działania.

Nieodzowne jest, aby dane o środkach przenoszenia broni jądrowej docierały do właściwych ośrodków dyspozycyjnych bezpośrednio po ich uzyskaniu. Aby przyspieszyć dotarcie informacji rozpoznawczych do niektórych użytkowników, a szczególnie do wojsk raketowych i artylerii, gdzie ważny jest czas otrzymania informacji, celowe jest, aby zdobyte dane jednocześnie dotarły do sztabu szefostwa wojsk raketowych i artylerii, które może poczynić wcześniejsze przygotowania do zwalczania środków przenoszenia broni jądrowej.

W N I O S K I:

1. Jedną z ważniejszych części składowych złożonego mechanizmu walki ze środkami przenoszenia broni jądrowej jest rozpoznanie. Powodzenie tej walki bezpośrednio zależy przede wszystkim od charakteru i skuteczności działania rozpoznania. Trzeba zgodzić się z poglądem, że dla uzyskania powodzenia w działaniach bojowych należy dobrze ocenić nie tylko możliwości użycia broni jądrowej przez stronę przeciwną, ale również jej możliwości rozpoznawcze.
2. Podstawowym wymaganiem stawianym rozpoznaniu środków napadu jądrowego powinno być wykrycie broni jądrowej do czasu zastosowania jej przez przeciwnika.
3. Dane rozpoznawcze odnoszące się do środków napadu jądrowego powinny być jak najszybciej przekazywane bezpośrednio tej instancji, która podejmuje decyzję zniszczenia danych obiektów.
4. Dla skutecznego prowadzenia rozpoznania niezbędne jest kompleksowe, zgrane i nieprzerwane działanie środków rozpoznania operacyjnego i taktycznego wszystkich rodzajów wojsk, uwzględniając koncentrację głównych wysiłków na wykryciu tych obiektów przeciwnika, które mają być rażone w pierwszej kolejności.
5. Rozpoznanie powinno być tak organizowane, aby można je było prowadzić równocześnie na całą głębokość operacji. Siły i środki rozpoznania operacyjnego powinny być nastawione na wykrywanie rozmieszczonych w głębi operacyjnych środków jądrowych; rozpoznanie taktyczne musi obejmować rejony prawdopodobnego rozmieszczenia środków taktycznych. Zasadniczą właściwością prowadzenia rozpoznania tych środków jest nie tylko wykrycie, ale także dokładne określenie położenia każdego obiektu. Stąd najważniejszą jest zdobywanie dokładnych i wiarygodnych danych w ciągu takiego okresu czasu, który zapewniłoby skuteczne i przedsięwzięte na czas rażenie celów.
6. Kierowanie bronią jądrową jest niemożliwe bez trwałego i niezawodnego systemu dowodzenia i specjalnych stanowisk

dowodzenia i naprowadzania. Konieczność niszczenia stanowisk strony przeciwnika jest więc oczywista. A zatem, dokładne wykrycie ich na czas jest jednym z najważniejszych zadań rozpoznania. Główną rolę będą tu odgrywać środki radioelektroniczne.

7. Każda ze stron będzie również prowadzić walkę z rozpoznaniem przeciwnika. W związku z tym organy i środki rozpoznania niewątpliwie zaliczane będą do obiektów mających podlegać jak najszybszemu zniszczeniu po ich wykryciu w toku działań. Odnosi się to szczególnie do lotnictwa rozpoznawczego będącego jednym z głównych "dostarczycieli" danych rozpoznania, umożliwiającymi wykonanie uderzeń jądrowych.
8. Rozpoznanie, w zależności od sprawności swego działania, może potęgować lub osłabiać wartość bojową wojsk; powinno ono uprzedzać przeciwnika w zdobywaniu informacji, przekazywaniu do właściwych ośrodków dyspozycyjnych i ich opracowaniu.
9. Jednym z zasadniczych kierunków usprawniania rozpoznania jest jego utechnicznienie i wszechstronność. Oznacza to, że obok rozpoznania prowadzonego za pomocą środków naziemnych powinny aktywnie działać również środki lotnicze, radioelektroniczne i inne.
10. Rozpoznanie powietrzne jest jednym z najważniejszych i niezastąpionych rodzajów rozpoznania wojskowego w warunkach współczesnej wojny.
Doświadczenia Amerykanów uzyskane w Wietnamie wykazują, że:
 - istnieje konieczność pełnej integracji działań lotnictwa rozpoznawczego z walczącymi oddziałami sił lądowych. Wysłany obserwator powietrzny^{1/} jest nieodłącznym towarzyszem każdej akcji wojskowej;
 - zabezpieczenie działań wojsk lądowych wymaga śmiałego i szerokiego wykorzystania śmigłowców do rozpoznania, korygowania ognia artylerii oraz kontroli skutków własnych uderzeń jądrowych;

1/ Forward Air Controller and Forward Air Guide. US Army Field Artillery School Tactics /Combined Arms Department/. May 1969.

Rolę śmigłowca można zwiększyć, przekształcając go w latającą maszynę bojową;

- Wodobie obecnej, kiedy z różnych przyczyn mogą zaistnieć trudności z użyciem rozpoznawczych samolotów pilotowanych^{1/} istnieje zatem potrzeba posiadania w wojskach środków bezpilotowych, pozwalających skutecznie rozpoznawać rejony silnie osłaniane przez obronę przeciwlotniczą przeciwnika.

11. Terminowość uzyskiwania informacji jest jednym z zasadniczych czynników decydujących o przewadze w rozpoznaniu. Ta z walczących stron, która wcześniej dokona zbioru i przetworzenia informacji w odpowiednie rozkazy i zarządzenia, ma większe szanse uzyskania przewagi.
12. Niezawodna, sprawnie funkcjonująca łączność stanowi podstawę sukcesów wszystkich zamierzeń rozpoznawczych, a szczególnie tych, które mogą przyczynić się do zwalczania środków napadu jądrowego przeciwnika i uchwycenia inicjatywy jądrowej.
13. Rozpoznanie obiektów jądrowych musi zawierać bardzo szczegółowe dane, umożliwiające przeprowadzenie analizy i podjęcie właściwej decyzji o zastosowaniu określonej mocy głowicy jądrowej.
14. Efektywność uderzeń jądrowych zależy głównie od dokładności, wszechstronności i terminowości informacji.
15. Rozpoznanie artyleryjskie jest integralną częścią ogólnego systemu rozpoznania wojskowego i stanowi jeden z głównych jego składników na wszystkich szczeblach dowodzenia.
16. Rola rozpoznania wzrosła z chwilą wprowadzenia do wojsk broni jądrowej i coraz to nowocześniejszej techniki. Jeżeli w przeszłości, kiedy nie było broni jądrowej, udawało się czasami nawet przy złej organizacji rozpoznania uniknąć porażki, to we współczesnych warunkach słabe informacje posiadane przez dowódcę o przeciwniku, dysponującym bronią jądrową, stawiają podporządkowane mu wojska przed groźbą klęski i zniszczenia.

1/ Wojennyj zarubieżnik 7/1969 r. "Trebowania k WWS buduszcze-go".

17. Doświadczenia Amerykanów uzyskane w czasie wojny w Wietnamie^{1/} wykazują konieczność integrowania wysiłku rozpoznania poprzez jednoczesne wykorzystanie środków: fotografowania, radioelektronicznych, optycznych, akustycznych, sejsmograficznych, podczerwieni, laserowych, telewizyjnych i innych.
18. Z działań wietnamskich Amerykanie wyciągają wnioski o konieczności zwiększania i unowocześniania lotnictwa rozpoznawczego i wyposażenia go w szeroki zestaw wydajnych urządzeń rozpoznawczych, zdolnych do działania w najtrudniejszych warunkach dnia i nocy, przygotowanych do szybkiego opracowania materiałów rozpoznawczych na pokładzie samolotu i przekazywanie ich do naziemnych punktów zbioru informacji.
19. Śmigłowce są w stanie odegrać ważną rolę w dziedzinie rozpoznania, ale muszą zostać wyposażone w urządzenia na podczerwień i ustabilizowane laserowe dalmierze.
20. Doświadczenia Amerykanów wskazują na fakt dużych możliwości, jakie w przyszłości będą posiadać lotnicze urządzenia telewizyjne. Podczas prób na ćwiczeniach z wojskami z wysokości 5-6 km samolot wyposażony w telekamerę przekazywał dokładnie obrazy obiektów na odległości 150 km. Nawet śmigłowce wyposażone w teleprzekaznik są w stanie z własnego terytorium prowadzić rozpoznanie przeciwnika na głębokość 10-12 km.
21. Do ujemnych stron rozpoznania powietrznego można zaliczyć jego wysokie koszty i względnie małą żywotność. Jednak dodatnie strony wyraźnie przeważają nad ujemnymi i dlatego większość armii w sposób zdecydowany rozwija środki rozpoznania powietrznego, sądząc, że one są najlepszym gwarantem powodzenia się zbrojnych na polu walki.
22. Fotografowanie lotnicze dostarcza wszechstronne i dokładne dane o obiektach przeciwnika, ale w dobie dużej ruchliwości wojsk i środków przenoszenia broni jądrowej, sposoby

1/ Wojennyj zarubieżnik. 9/1968 "Problemy taktičeskiej razwiedki w woorużonnych siłach NATO".

opracowywania tych danych uległy niewielkiej zmianie od czasu II wojny światowej. W wyniku takiego stanu rzeczy fotozdjęcia tracą swoją aktualność i wartość. Między innymi z tych względów wzrasta rola powietrznej obserwacji wzrokowej.

23. Lotnicze rozpoznanie wzrokowe jest w stanie dostarczyć, bezpośrednio z pokładu samolotu, najbardziej aktualne, ale niezbyt dokładne dane o przeciwniku. W wypadku celów ruchomych błędy niewspółmiernie wzrastają.
24. Rozpoznanie za pomocą lotniczych stacji radiolokacyjnych posiada dużą przyszłość, ale na razie jest ono w stadium badań doświadczalnych^{1/}.

Wydrukowano w 50 egz.

Egz.nr 1-50 Bibl.Tajna

Wyk.: gen. Dęga

Druk: PK, dn.18.12.72 r.

Nr ks.01856/04083/WW.

Kor. H.S.

1/ Taktische Luftaufklärung, Aufgaben und Möglichkeiten.
Truppenaxis. Juli 1968.

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WF
Archiwum Biuletynu Stwierdzeń Specjalnych
Nr ewid. _____

041364

